

Vabilo

na sejo iniciativnega odbora za formiranje komun

Sekretariat skupnega iniciativnega odbora OLO in MLO Ljubljana sklicuje sejo iniciativnega odbora v petek, 22. X. 1954, ob 11. uri dopoldne v klubu odbornikov MLO (Kresija-pritličje).

Na dnevnem redu je:

1. Poročilo predsednika organizacijske sekcije
 2. Poročilo predsednika sekcije za statut
 3. Poročilo predsednika sekcije za kadrovska vprašanja
 4. Smernice za nadaljnje delo.
- Sekretariat iniciativ. odbora:

Hočvar Franc,
Dermastia Marijan,
Berčič Miha.

OBVESTILO

Vse odbornike obeh zborov MLO in terenske funkcije SLDL vabim na sestanek v sredo, 20. oktobra 1954, v klubske prostore v Kresiji ob 19.30 zvečer.

O vprašanju formiranja komun v ljubljanskem bazenu bo govoril dr. Marijan Dermastia. Po referatu bo razprava.

Franc Sitar,
predsednik kluba odbornikov

Ljudske odbornike obeh zborov MLO glavnega mesta Ljubljane obveščamo, da bo 46. skupna seja mestnega zbora in zbora proizvajalcev v petek, 22. X. ob 16.30 v sejni dvorani Magistrata.

Vabilo na sejo in material k posameznim točkam dnevnega reda bodo ljudski odborniki prejeli na dom.

Svet za stanovanjske zadeve obvešča hišne svete, da je odobril določeno vsoto sredstev, ki bi bila dana hišnim svetom kot posojila za razna večja, nujna popravila stanovanjskih hiš. Za odobritev kredita morajo hišni sveti predložiti Mestni hranilnici ljubljanski naslednje: prošnjo za dodelitev kredita, potrdilo stanovanjske uprave Ljubljana I o višini in delitvi najemnine ter predračune za popravila. Predračune morajo hišni sveti predložiti v MHL avizirati v Tajništvo za stanovanjske zadeve.

V prihodnji številki »Glasnika« bodo objavljeni vsi potrebni statistični podatki posameznih občin okraja Ljubljana-okolica, ki tvorijo podlago za študij o vprašanju formiranja bodočih komun ljubljanskega bazena.

MESTNI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA

Iz zapisnika

45. skupne seje mestnega zbora in zbora proizvajalcev, 15. oktobra 1954

Sejo je vodil dr. Marijan Dermastia, predsednik MLO. Zapisnik se je vodil Silvo Sivic, tajnik MLO.

Za overitelja zapisnika sta bila soglasno izvoljena ljudska odbornika Joško Gorjanc in Tone Polajnar.

Seja je bila sklepčna, ker je bilo od 70 odbornikov mestnega zbora prisotnih 49, od 60 odbornikov zbora proizvajalcev pa 47.

Zapisnik 44. skupne seje je bil soglasno sprejet.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik MLO poročal, da bo 20. oktobra 1954 v Beogradu proslava 10-letnice osvoboditve našega glavnega mesta Beograda. Od odbora za prireditve proslave smo prejeli vabilo, da se delegacija mesta udeleži proslave in sodeluje tudi pri polaganju venca na novo urejenih grobiščih padlih borcev.

Ljudski odbor naj bi izbral delegacijo, ki se bo udeležila te zgodovinske proslave, in naj bi odobril, da se iz rezerve proračuna porabi znesek, ki bo potreben, da naše mesto počasti grobove padlih borcev v Beogradu s primerno spominsko ploščo in vencem.

Ljudski odbor je v delegacijo izbral ljudske odbornike: dr. Marijana Dermastia, inž. Iva Klemenčiča, Franca Di Batista in Angelo Miklavca.

Nato je tajnik MLO poročal: V začetku leta 1953 je bila ustanovljena stalna konferenca mest in mestnih občin FLR Jugoslavije za namenom, da proučuje skupno problematiko mest na različnih področjih dela.

V tej organizaciji so vključena vsa večja in mnogo manjših mest iz vseh naših republik. Mesto Ljubljana je seveda tudi član te konference.

Medtem ko dela sekretariat Konference stalno in ima sedaj svoj sedež v Beogradu, so za važnejše probleme posvetovanja vseh članic na občasnih skupščinah, ki so redno dvakrat na leto.

Do sedaj so bile naslednje skupščine, ki so bile vse uspešne in so dale mnogo priporočil tako ljudskim odborom mest kakor tudi zveznim organom oblasti in uprave:

1. Skupščina v Zagrebu leta 1953 je bila ustanovna skup-

ščina in je postavila splošen program Konference.

2. Skupščina v Mariboru v oktobru 1953 je obravnavala v glavnem samoupravljanje ljudskih odborov mest.

3. Skupščina v Splitu v maju 1954 je obravnavala v glavnem vprašanja socialnega varstva in stanovanjski problem.

Vmes so bili sklicani tudi ožji sestanki in so posebne komisije razpravljale o posameznih vprašanjih ali pripravljale material za skupščino.

Jesenska skupščina je sklicana za 27. oktober 1954 v Skopju.

Na dnevnem redu bo:

1. Razvoj lokalnih enot v smeri bodočih komun;

2. Stališče ljudskega odbora do instrumentov družbenega plana 1954 in do osnutka družbenega plana 1955.

V okviru te točke bo dala tudi komisija za proučevanje stanovanjske problematike svoje poročilo in objasnila materialno problematiko stanovanjske izgradnje.

Za prvo točko smo prejeli že brošuro, v kateri objavljajo svoja konkretna stališča do formiranja komun ljudski odbori Sarajeva, Reke, Kranja in Prokuplja, medtem ko objavljata okraj Reka in občina Opatija že osnutek svojih statutov.

Ti referati in zvezni vzorčni osnutki za okrajne in občinske ljudske odbore (t. j. za skupnost komun in za komunne) sestavljajo material za diskusijo, ki bo v treh sekcijah:

V prvi sekciji bodo velika mesta:

v drugi sekciji ostala mesta in gospodarsko razvitejše mestne občine.

V tretji sekciji bodo ostale mestne občine.

Predsedujoči za prvo skupino bo predsednik ljudskega odbora Beograd, referate za diskusijo bodo dali Reka in Sarajevo. V tej skupini bodo sodelovali tudi člani naše delegacije.

O stališčih, katera naj bi delegacija v imenu ljudskega odbora zastopala v posameznih vprašanjih, bo na prihodnji seji poročala delegacija, ki bo izbrana za udeležbo.

Danes bi bilo potrebno, da se izvoli delegacija ljudskega odbora za udeležbo na konferenci.

Odbornik Franc Alič je predlagal v delegacijo naslednje ljudske odbornike:

Dr. Marijana Dermastia,
Franca Drobeža,
Ostojka Tumo,
Avgusta Zupeta in

Zdravka Rakuška.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Predsednik je predlagal naslednji

DNEVNI RED:

1. Razprava in sklepanje o poročilu Sveta za gospodarstvo MLO o odvzemu presežka dobička gospodarskim organizacijam.

2. Razprava in sklepanje o poročilu Sveta za gospodarstvo MLO o nekaterih spremembah rebalansa družbene-

ga plana za leto 1954 po predlogu zborov volivcev.

3. Razprava in sklepanje o odločbi o izdaji dovoljenja za konstituiranje gospodarske organizacije »Pleskarstvo-Siška« Ljubljana, Aljaževa ulica 35.

4. Razprava in sklepanje o odločbi o pripojitvi gospodarske organizacije »Modna oblačila« h gospodarski organizaciji »Obrtnik«, Ljubljana.

5. Personalne zadeve.

Predlagani dnevni red je bil soglasno sprejet.

Poročilo in predlogi Sveta za gospodarstvo o odvzemu presežka dobička gospodarskim organizacijam

Inž. Ivo Klemenčič, predsednik Sveta za gospodarstvo MLO je dal naslednje poročilo in predloge:

Svet za gospodarstvo je po sklepu MLO dobil nalogo, da zaradi izredno visokega presežka planiranih dobičkov v nekaterih gospodarskih organizacijah ugotovi vzroke tega in v primerih, kjer so bili ti dobički doseženi na račun dvigovanja cen, izkoriščanja ugodne tržne situacije, monopolizma in rezerv v planih, stori potrebne ukrepe ter spremeni instrumente za obdavčitev dobička v korist komun, s čimer bodo brez zaslug kolektiva ustvarjeni dobički šli v splošno družbene sklade, v korist skupnosti.

Da bi bila presoja lažja, mislim, da je prav, če opozorim na vlogo dobička kot oblike zajemanja akumulacije v sedanjem gospodarskem sistemu.

Z dobičkom se zajema velik del družbene akumulacije. Polovico ustvarjenega dobička podjetje odvaža za kritje splošno državnih potreb, druga polovica pa se deli med komuno in podjetjem s tem, da še tudi republika posebej obdavči del, ki pripada komuni. Za podjetje naj bi bil dobiček instrument, ki ga spodbuja k povečanju presežne vrednosti dela. Iz tega dela naj podjetje dobi del za kritje manjših investicijskih potreb (sklad za samostojno razpolaganje), del pa za dopolnitev predpisanih povprečnih plač.

Rezultati izpolnitve družbenega plana za I. polletje, ne samo pri nas, ampak tudi v merilu cele države, pa nam kažejo, da je sistem obdavčevanja dobička navajal podjetja tako na povečanje cen ter skiranje rezerv pri postavljanju planov, oni del dobička, ki ga podjetje lahko uporabi za dopolnilne plače, pa hkrati ni stimuliral kolektivov k dvigu proizvodnosti. Sedanji sistem povprečnih plač, obračunanih na bazi efektivno izvršenih ur, in majhen del zaslužka, ki se formira iz dobička, namreč ne daje možnosti podjetju za dosledno nagrajevanje po učinku. Za neznanost in nepomembno izboljšanje zaslužka mora podjetje ustvariti ogromen dobiček, kar

ga seveda navaja na dvigovanje cen, izkoriščanja monopola itd.

Mislim pa, da je treba odločno poudariti, da bi bilo napako zaradi pomanjkljivosti v gospodarskem sistemu opravičevati dvigovanje cen, monopolizem, spekulativstvo in podobno ter smatrati, da je povečanje dohodka, ki ni tudi povečanje narodnega dohodka, kakršnakoli zaslug ali zaslužek dobiček podjetja.

Dobiček, ki je bil dosežen ali izkazan z dvigovanjem cen ali skirvanjem rezerv in v veliki meri tudi oni, ki je bil ustvarjen zaradi ugodnih tržnih pogojev, nikakor ni zaslužek dobiček, do katerega bi kolektiv imel pravico. Kot vemo, se o tem mnogo govori tudi v zvezi s pripravami za določitev novih planskih instrumentov. Osnovno vodilo, ki se naj uzakoni preko teh predpisov, mora biti prav v pravilnem socialističnem nagrajevanju, ki bo vzpodbujalo dvig produktivnosti dela, in pa v odvajanju tržnega dobička. S tem bo zagotovljen dvig proizvodnje potrošnega blaga pri istem nivoju cen.

Letošnji planski instrumenti zagotavljajo kritje vsedravnih in republiških potreb, dajejo pa tudi močno orožje v roke komuni, da ob neposredni kontroli preprečuje njihovo nepravilno uporabo. Zato je nujno, da smo začeli ugotavljati vzroke nenormalnega porasta dobičkov, da jih v primerih, kjer ta sredstva niso ustvarjena z večjo produktivnostjo in povečanjem proizvodnje, kanaliziramo v splošno družbene sklade. »Ta dobiček mora priti v družbene blagajne, da bi ga odtod smotno porabili v tak namen, ki bi čim neposredneje zadovoljil potrebe našega potrošnika,« je ugotovil tovariš Marinko v Lendavi.

Zdaj pa nekaj konkretnjših ugotovitev.

Pri sprejemanju letošnjega družbenega plana se je na tem mestu ugotovilo, da je po planu predvidena akumulacija (ki jo predstavlja v primerjavi z lanskim — vsota obresti na osnovna in obratna sredstva, prometni davek ter dobiček) za ca. 1,8 milijarde manjša od lani realizirano

akumulacije. Poročilo Sveta za gospodarstvo, ki ste ga, tovariši odborniki, potrdili, je zaradi tega predvidevalo, da verjetno obstajajo v predlogih skrite rezerve, ki so bile prikriti namenoma ali pa zaradi nezadostnega poznavanja tržišča. Poročilo je obenem ugotovilo, da bo v takih primerih potrebno ukrepati med letom in izpremeniti planske instrumente.

Dalje. Zvezna direktiva je bila, naj se plani sestavljajo na bazi predvidenega povprečnega znižanja cen, v višini 1. ca. 10%.

Na terenu in tudi v Ljubljani se ta direktiva ni v celoti izvedla, ker dejansko ni bilo realne perspektive za tako znižanje, kar danes konkretno ugotavljamo. Vendar je ta vsota v okviru gospodarstva MLO dosegla skoraj 500 milijonov dinarjev, kar je ugotovljeno.

Sedaj pa še o momentih, ki so vplivali na konkretno določanje odstotkov participacije gospodar. podjetij pri ostan-ku dobička. Razen dela za prosto razpolaganje je bila v participaciji podjetja principialno zagotovljena možnost doseganja dopolnilnih plač do višine plačnega sklada po tarifnem pravilniku. Pri nizko planiranem dobičku je to seveda bistveno vplivalo na določitev odstotka, ki je določal razdelitev ostanka dobička med MLO in podjetjem. Pri nenormalnem povečanju dobička pa planirani odstotek za koriščenje dopolnilnih plač praktično izgubi svoj pomen ter postane edina meja za formiranje plačnega sklada zvezna lestvica. Tak nesmisel nazorno prikazuje primer nekega podjetja, ki mu je bilo v planu določeno 77% za koriščenje dopolnilnih plač, zaradi skritih rezerv pa se je realizacija dobička povečala v taki meri, da je za dopolnilne plače lahko koristilo samo 12%. Jasno je, da bi se ob realnih planih delitev dobička določala drugače ter bi se obveznost gospodarskih organizacij za kritje proračunskih potreb mesta pravilneje razdelila na vsa podjetja, kar sedaj ni bil primer. Zato bi bilo tudi nepravilno v odnosu do podjetij, ki so sestavila realne plane, če instrumente v omenjenih primerih ne bi korigirali. Razen tega naj ugotovim še to, da MLO ni mel namena z odvzemom sredstev onemogočiti podjetjem pravilne uporabe sklada za samostojno razpolaganje, saj se ta sklad v okviru celotnega gospodarstva povišuje po rebalansu za 583 milijonov od planiranih 184 milijonov na 731 milijonov, to je za 390%.

Drugačen je problem v trgovini. Medtem ko je proizvodnja v prvem polletju dosegla 85% letnega planiranega dobička, ga je trgovina presegla za 3%. Levji delež pri tem nosi zunanja trgovina z indeksom 131%. Svet za gospodarstvo se je postavil na stališče, da bo temeljito pregledal pri vseh zunanjetrgovinskih podjetjih, ali je ta dobiček ustvarjen res s povečanjem prometa ali pa z neupravičenim nabiranjem provizij, ter bo v takih primerih ostro ukrepal. Smatra namreč, da morajo ta podjetja imeti v sedanjih razmerah neko stimulacijo za razliko od notranje trgovine, ne smejo pa pozabiti, da so v bistvu le uslužnostna podjetja, ki posredujejo med proizvajalcem in na-

kupovalcem, ter da mora glavna stimulacija biti pri proizvajalcu izvoznega blaga. Ker so za ocenitev tega kriterija potrebni pregledi v samih podjetjih, Svetni mogel do sedaj definitivno sklepati o tem ter čaka na podatke s terena.

Z absolutno malimi zneski je udeleženo založništvo, ki pa je predvideni letni dobiček presegel že v prvem polletju kar za 41%. Pri visokih cenah naših knjig je to gotovo porazno, vendar pa se se sodbo ne smemo prenašati, ker je tukaj planiranje res problematično, ter bomo morali počakati na rezultate temeljitejših analiz.

Notranja trgovina je v prvem polletju dosegla planirani letni promet z 52,3%, planirani letni dobiček pa z 72%. Tako preseganje gre seveda direktno na škodo potrošnika. Letošnji instrumenti za določanje dobička v trgovini sicer res ne navajajo kolektivov h kopičenju dobičkov, ker gre le majhen, z zveznimi predpisi določen del v rezervni sklad in sklad za investicije, medtem ko se ves ostanek dobička odreja. Zato tukaj s spremembo instrumentov ne moremo intervenirati. Pač pa je formiranje plačnega sklada v odstotkih od prometa dvorezen meč, ki na eni strani sicer pravilno stimulira dvigovanje prometa, na drugi strani pa navaja, posebno manjša podjetja z malim prometom, na višje cene zaradi lažjega doseganja prometa. Ne smemo varati samega sebe, da bomo iznašli instrument, ki bo to avtomatično onemogočil, in mislim, da je sedanjí sistem v bistvu pravilen. Mislim pa, da mora MLO preko Tržne inšpekcije, potrošnik sam pa v svojem vsakodnevnem stikih trgovino, voditi odločno borbo proti neupravičenemu dvigovanju cen. Tržna inšpekcija, ki je omejena na svoj ožek aparat, dosega v tej borbi vsekar določene uspehe direktno pri posameznih podjetjih, indirektno pa ob dobri popularizaciji takih primerov preko tiska, kar se je sistematično začelo delati v »Ljubljanskem dnevniku«, vpliva tudi na celotno trgovsko mrežo. Vendar pa poglavitne sile, ki bodo lahko preprečile dvigovanje cen, so ravno v pravih odnosih potrošnika do trgovine. V letošnjem letu se je izvršila reorganizacija trgovske mreže tako, da so se razbila velika podjetja in s tem postavile osnove za zdravo konkurenco. Če bodo potrošniki pri takih pogojih vodili sami in preko množičnih organizacij boj kot proti trgovinam, ki navijajo cene, mislim, da bo uspeh zagotovljen.

Naj ugotovim še principe, po katerih se je Svet ravnal pri presoji spremembe instrumentov. Ti principi so bili:

1. Ugotoviti pogoje, zaradi katerih so podjetja presegla dobičke, to so predvsem:
 - a) realizacija proizvodnje in sprememba asortimaja;
 - b) produktivnost dela;
 - c) primerjava cen s cenami 1953;
 - d) realizacija materialnih stroškov;
 - e) uvozno-izvozni pogoji.
2. Kakšne so možnosti za realizacijo v II. polletju.
3. Dosedanja uporaba in stanje sklada za prosto razpolaganje.
4. Zagotovitev plačilnega sklada po tarifnem pravilniku.

Svet je to problematiko ob-

ravnal na dveh sejah, na drugi tudi po predloženi problematiki s strani podjetij.

Potem, ko je Svet za gospodarstvo za vsako posamezno podjetje pretresel vse navedene činitelje, ki so neposredno največ vplivali na realizacijo dobička v I. polletju, je sprejel sklep, da se spremenijo instrumenti, ki določajo participacijo na ostanku dobička med podjetjem in MLO naslednjim podjetjem:

Kemični tov. Moste od 32% na 27%, Utensilii od 23% na 19%, Izolirki od 27% na 20%, Leku od 27% na 17%, Teolu od 27% na 18%, Tovarni kleja od 27% na 24%, Kartonažni tovarni od 17% na 15%, Kuverti od 17% na 13%, Pletenini od 17% na 12%, Tovarni dek. tkanin od 28% na 18%, Črevarni od 32% na 31%, Ljub. tovarni hranil od 32% na 22%, Pivovarni Union od 32% na 26%, Tobačni tovarni od 50% na 29%.

Skupno bodo vsa navedena podjetja prejela le 81 milijonov dinarjev manj kot pa so jim to omogočali stari instrumenti, katerih določitev je brez dvoma bazirala na nerealnih podatkih plana posameznih podjetij.

Pa vseh teh ugotovitvah, mislim, da je ena naših osnovnih nalog v gospodarstvu, boriti se proti dvigovanju cen in lažnemu, navidezno povečevanju narodnega dohodka. Pred očmi pa moramo imeti pravilno stimulacijo delovnih kolektivov za dvig produktivnosti. Nikakor ni naš namen destimulirati podjetja z okrnjevanjem njihovih pravic in možnosti, ki so jim dane v sedanjem gospodarskem sistemu. Ugotoviti moram, da sedanja stimulacija ni v tem, da bi

Poročilo Sveta za gospodarstvo o nekaterih spremembah rebalansa družbenega plana za l. 1954 na predlog zborov volivcev

Inž. Ivo Klemenčič, predsednik Sveta za gospodarstvo MLO, je poročal:

Na 41. skupni seji mestnega zbora in zbora proizvajalcev, dne 10. septembra t. l., je bil načelno sprejet rebalans družbenega plana za l. 1954 in z njim rebalans proračunskih investicij, s priporočilom, da svet upošteva pripombe in predloge zborov volivcev.

Na osnovi tega je Svet za gospodarstvo zahteval od svetov, da predložijo predloge in spremembe rebalansa proračunskih investicij s posebnim ozirom na predloge in pripombe zborov volivcev.

Na podlagi predloženih poročil svetov je Svet za gospodarstvo na svoji seji 6. oktobra ponovno razpravljal o rebalansu investicij za l. 1954 ter izvršil naslednje spremembe.

Svet za gospodarstvo

Iz investicijskih sredstev Sveta za gospodarstvo je bila dodeljena kmetijski zadrugi »Mala gospodarstva« dotacija v višini 500.000 dinarjev za nabavo motornih škroplilnic in orodja.

V zvezi s tem se je znižala za isti znesek dotacija kmetijskemu posestvu Zadobrova. Grand Hotelu »Union« je bila dodeljena dotacija v višini 2.000.000 dinarjev za projekte za adaptacijo in razširitev hotela (za zvišanje kapacitete za 100 postelj). Predlaga se, da se znesek krije iz proračunske rezerve.

se preko tržnih dobičkov navajalo podjetja k večji, razširjeni reprodukciji. Da pa je nujna stimulacija preko zasluženega dobička, pa mislim, da je vsem jasno. Zato smatram, da tudi tisti gospodarstvenik ni dober, ki se ne bo boril za pravilno oblikovan dobiček. Mislim, da se moramo vsi učiti ob konkretni problematiki, upoštevajoč to, da ne bomo s svojim delom zavirali našega ekonomskega razvoja, ampak ga vsestransko pomagali graditi. (Zaradi pomanjkanja prostora bo nadaljevanje objavljeno v eni prihodnjih števil.)

O predlogu so razpravljali odborniki: Jaka Avšič, dr. Jože Pretnar, Avgust Breskvar, Fr. Alič, L. Matelič, B. Rode, Lado Prinčič, dr. Marijan Dular, Karol Bizjak, Ivan Repinc, Lojze Ocepek, Bogomir Dragar, Albin Baznik, Viljem Vrhunc, Ostoj Tuma, ing. Danilo Jelenc, Georgij Kostjukovskij, Leo Kovačič, Franc Plazar in član delavskega sveta tovarne »Hranil«.

Po zaključni besedi inž. Iva Klemenčiča, predsednika Sveta za gospodarstvo, in dr. Marijana Dermastia, predsednika MLO, je bil predlog Sveta za gospodarstvo MLO o odvzemu dobička nekaterim gospodarskim organizacijam soglasno sprejet.

Hkrati je bil soglasno sprejet sklep, da se da gospodarskim organizacijam priporočilo, da iz sklada za samostojno razpolaganje od nepredvidenega dobička prispevajo primeren znesek v sklad za kreditiranje stanovanjske izgradnje pri MLO.

Svet za gradbene in komunalne zadeve

Na predlog Sveta za gradbene in komunalne zadeve je bil znižan znesek za urejanje dohodov na Ljubljanski grad Mestni vrtnariji za 2.400.000 din, ker teh del ni uspela oddati, in ta znesek dodeljen Javni razsvetljavi za nabavo kablja.

Nadalje so bila odvzeta sredstva v višini 12.900.000 din, ki so bila določena za rekonstrukcijo Izanske ceste, ker teh del zaradi preobremenjenosti ceste ne bo mogoče letos izvršiti. Od tega zneska je bilo dodeljeno za rekonstrukcijo Šmartinske ceste še 10.400.000 din ter dana dotacija 2.500.000 din. Turističnemu društvu za postavitev vremenske hišice in ureditev sanitarnih naprav na kopališču Ježica.

Dopolnil se je tekst pri kreditu Mestne vrtnarije »Ureditve Vrazovega trga« tako, da se je dodalo »in poti v Tivoljskem gozdu«.

Končno je bilo dodeljeno 6.500.000 din za telefonsko centralo Polje, kar naj bi se krilo iz proračunske rezerve.

Na zborih volivcev je bila predlagana še vrsta predlogov, ki jih pa sveti niso mogli upoštevati iz objektivnih vzrokov:

Predlogi novih investicijskih del s področja Uprave cest

1. Regulacija ulic v Trnovem, Trnovskega pristana in

proboj mimo doma Partizan. — Ni načrtov.

2. Asfaltiranje naslednjih cest: Zalokarjeve, Ravnikarjeve, Holzapflove, Korytkove, Grablovičeve in Bolgarske. — Se ni urejena kanalizacija in ni načrtov.

3. Ureditve ceste na Poljanskem nasipu. — Glede na to, da se v letošnjem letu popravila Poljanska cesta in je ves promet preusmerjen čez Poljanski nasip, ni mogoče navedeni predlog uresničiti; razen tega ni načrtov.

4. Zgraditev drugega pločnika v Riharjevi ulici. — Ker ni preče potrebe po drugem pločniku, se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev delo odloži na drugo leto.

5. Ureditve hodnika ob Tobačni tovarni. — Predlog je upoštevan v predlogu plana za leto 1955 hkrati z ureditvijo na Tržaški cesti.

6. Rekonstrukcija Pokopališke in Središke ulice. — Na tej ulici je treba še pred definitivno ugotovitvijo zgraditi kanal. Obe deli sta predvideni v predlogu plana za leto 1955.

7. Izgradnja podvoza v podaljšku Slapničarjeve ulice je vezana na rešitev železniškega vozla v Ljubljani, ki še ni rešen.

8. Tlakovanje priključkov stranskih cest na Dolenjsko cesto ter ureditev kanalizacije bo izvršena med nadaljevanjem rekonstrukcije Dolenjske ceste.

9. Ureditve novega perišča in zgraditev kopališča ob Gradaščici bo Taništvu za gradnje in komunalne zadeve proučilo v sodelovanju s Sanitarno inšpekcijo ter dalo izdelati načrte.

10. Ureditve parka na Karmelu je vnesena v plan mestne vrtnarije za leto 1955, ker v letošnjem letu ni na razpolago potrebnih kapacitet.

Predlogi novih investicijskih del s področja Mestne kanalizacije

1. Izgradnja kanalizacije v Gostilniški ulici. — Pomanjkanje gradbene operative in ni načrta.

2. Regulacija potoka Za vasjo. — Predvidoma bo realizirana v letu 1955, ker so se dela že začela ob spodnjem delu potoka.

3. Ureditve kanalizacije na področju Polja in Zaloga. — Ni načrtov.

4. Gradnja kanala v Bezenškovi in Baydkovi ulici. — Pomanjkanje gradbene operative, ni načrta.

5. Izgradnja kanalizacije na cesti II a in cesti XVII v Rožni dolini. — Pomanjkanje gradbene operative. Gradnja kanala na Cesti II a predvidena v planu za l. 1955. Načrt še ni izdelan.

6. Izgradnja kanalizacije na Izanski cesti in kanalizacije od Galjevice do Jurčkove poti. — Pomanjkanje gradbene operative in ni možnosti gradnje v letošnjem letu zaradi gradnje Dolenjske ceste. Gradnja kanalizacije na Izanski cesti predvidena v planu za l. 1955.

7. Ureditve odvajanja hudournih voda na področju naselja »London«. — Dela bodo še v letošnjem letu izvršena iz rednih sredstev zavoda.

8. Gradnja kanalizacije od Tovarne dekorativnih tkanin mimo »Toplovoda« na pri-

ključek kanalizacije v Sentvidu. — Ni načrtov.

Predlogi novih investicijskih del s področja Mestnega vodovoda

1. Ureditev vodovoda v Zelenem logu. Ta vodovod je bil položen kot provizorij s cevni profila 25 mm. Zaradi majhnih konzumnih potreb na tem področju dimenzija zadostuje, v kolikor pa je slab in pušča, ga bo Mestni vodovod v najkrajšem času popravil.

2. Podaljšanje vodovoda v Lipe. — Možno le kot zasilen rešitev, ker je pritisk zaradi velike oddaljenosti od črpalnih naprav premajhen. Podaljšati bi ga bilo treba za 1,5 km, stroški bi znašali 7,5 milijonov dinarjev, nikakor pa ne bi mogli garantirati stalne oskrbe tega področja z vodo. Ni načrtov.

3. Podaljšanje vodovoda po Brglezovem stradonu. — Pomankanje gradbene operative. Predlagano za leto 1955. Ni načrtov.

4. Gradnja vodovoda na področju Bonifacije. — Pomankanje gradbene operative. Bo vneseno v plan za leto 1955. Ni načrtov.

5. Podaljšanje vodovoda do Rudnika. — Vneseno v plan za leto 1955. Ni načrta in operative.

6. Zgraditev javnega vodovoda na Vrhovce. — Ta vodovod je podaljšek cevodov. Glede na važnost gradnje šole na Vrhovcih bo vnesen predlog v plan za leto 1955. Trenutno ni načrtov.

7. Napeljava vodovoda v vasi Smarino, Obrije, Hrstje in Zdobrova je v študiju ter se bo vprašanje reševalo istočasno z gradnjo glavnega dovodnega cevodov za Zadržno klavnico v Zalogu.

Predlogi novih investicijskih del za parke in nasade

1. Ureditev prostora pred osnovno šolo za Bežigradom je vnesla Mestna vrtnarja v plan za leto 1955.

2. Ureditev parka v Zeleni jami je v obdelavi ter se bo začela izvajati v letu 1955. Oba predloga ni možno izvršiti letos, ker se ni načrtov in kapacitet.

Predlogi novih investicijskih del s področja javne razsvetljave

1. Napeljava ulične razsvetljave v Gunceljah. — Vneseno v predlog plana za leto 1955.

2. Ureditev javne razsvetljave ob Dolenjski cesti. — Zaradi rekonstrukcije nove avtomobilske ceste so vsi vodi začasno preloženi. Kakor hitro bodo glavna dela na rekonstrukciji ceste končana, bo tudi javna razsvetljava obnovljena.

3. Ureditev javne razsvetljave na cesti Kleče—Vižmarje—Stanežiče. — »Javna razsvetljava« bo predlog podrobneje proučila, ker je večji del ceste nenaseljen.

Predlogi novih investicijskih del s področja Snage

V plan za leto 1955 so vneseni predlogi, da se delo javne snage sodobno organizira in zavod oprepi vsaj z najnovejšimi mehaničnimi sredstvi.

Predlogi novih investicijskih del s področja oskrbe mesta z električno energijo

1. Izboljšanje napetosti v območju volilne enote 33 in 34. — Predlog je vnesen v plan Elektro-Ljubljana mesto za leto 1955.

2. Izgradnja transformatorja v območju enote 68. — Ni načrtov. Vsa letošnja zmogljivost Elektro-Ljubljana mesto in druga gradbena operativna je že daleč preobremenjena ter ni možno programa povečati, če ni možnosti za njegovo realizacijo.

Predlogi novih investicijskih del za javni promet

1. Končna tramvajska postaja na Zaloški cesti. — Tam stoji voz ves čas med odhodom ter imajo potniki možnost, da se vsedejo v voz in tam čakajo na odhod.

2. Podaljšanje nove trolejbusne linije proti Tacnu. — Zadevo proučuje Električna cestna železnica in jo bo rešila skupno s prizadetimi volivci.

3. Isto velja za predlog podaljšanja proge proti Gunceljah.

Predlog novih investicijskih del za ureditev javnih tržišč

1. Ureditev javnega trga v Šiški. — Uprava tržišč bo začasno uredila obstoječi tržni prostor. Začela je že tudi zbirati lokacijo za zgraditev nove tržnice v tem območju.

Kar se tiče pritožb in predlogov glede vzdrževanja posameznih komunalnih naprav, so bili leti odstopljeni prizadetim zavodom, da jih upoštevajo pri svojem tekočem delu še v letošnji jeseni, v kolikor je na razpolago delovna sila.

Svet za stanovanjske zadeve

Na predlog Sveta za stanovanjske zadeve je bil dodeljen za dovršitev stanovanjskega bloka v Sentvidu (kopalnica, štedilniki) znesek 2.900.000 dinarjev. Za isti znesek se znižajo sredstva, določena za novogradnjo v Javornikovi-Jesenkovi ulici, ki zaradi pomankanja gradbene operative ne bo mogla biti izvršena v letošnjem letu v predvidenem obsegu.

Svet za prosveto

Pri prosveti se je znižal prvotno določeni znesek za preureditev bivšega doma Vide Janežič za 1.800.000 din, ker so stanovanjci zgradbe privolili le v najnujnejša popravila.

Iz tako prihranjenega zneska je bil dodeljen znesek 1.000.000 din za študij dveh novih gimnazij, v Mostah in v Šiški, za 800.000 din se je pa zvišala postavka »Popravila šol in domov« za nujna popravila na I. gimnaziji, osnovni šoli Lavrica, Barje itd.

V letošnjem planu investicijskih je že predvidena tudi nadzidava osnovne šole v Mostah. S tem in z bodočo gimnazijo bo šolski okoliš Moste pridobil dovoljno število za pouk. Razen tega bo lahko osnovna šola v Mostah sprejela del učencev, ki sedaj obiskujejo osnovno šolo v Jaršah. S tem bi pa odpadla potreba po zidavi nove šole v Jaršah oziroma nadzidavi srednje šole.

Tudi poslopje sedanje gimnazije v Mostah bo služilo osnovnošolskim potrebam, brž ko bo zgrajena v Mostah nova gimnazija.

Svet za kulturo

Na predlog Sveta za kulturo je bila znižana postavka za gradnjo kina Vič za en milijon dinarjev. Iz tega zneska se je dodelilo: Lutkovnemu gledališču za gradnjo odra 250.000 din, društvu »Svoboda«, Brdo, za dograditev doma 500.000 din, kulturnemu društvu »Prešeren«, Trnovo za dograditev odra 150.000 din ter društvu »Svoboda«, Bežigrad, za nabavo opreme v čitalnici 100.000 din.

Predlogov zborov volivcev za gradnjo kultur. domov za Bežigradom in v Mostah ni bilo mogoče upoštevati, ker zanje še ni določena lokacija niti niso izdelani načrti. Svet za kulturo je nasvetoval terenu, naj prične z iskanjem prostora in pripravo načrtov.

Svet za zdravstvo

Svet za zdravstvo predlaga za ureditev novih balkonov, fasade in drugih popravil na Dečjem domu v Ljubljani ni mogel upoštevati v letošnjem rebalansu plana, ker ni gradbene operative, pač pa bo dela predlagal v planu za l. 1955.

Svet za socialno varstvo

Svet za socialno varstvo ni upošteval predloga za dotacijo 950.000 din Otroškemu okrevališču na Vrnskem za gradnjo ležalne lope, ker ni finančnih sredstev. Po najnovejših poročilih Poliklinika v letošnjem letu ne bo mogla izkoristiti vseh dodeljenih sredstev za nabavo opreme. Iz teh sredstev bo Svet za socialno varstvo naknadno predlagal prenos na Otroško okrevališče na Vrnskem, tako da bo tudi ta predlog zborov volivcev še v letošnjem letu ugodno rešen.

O predlogu so razpravljali odborniki: inž. Ivo Klemenčič, Lojze Matelič, Viljem Vrhunc, Henrik Zdešar, Jože Hribar, Franc Sitar in Marijana Drakšler.

Predlog rebalansa je bil soglasno sprejet.

O izdaji dovoljenja za konstituiranje gospodarske organizacije »Pleskarstvo-Šiška«

Odbornik Franc Plazar je predlagal, da se sprejme odločba o izdaji dovoljenja za konstituiranje gospodarske organizacije »Pleskarstvo-Šiška«. Gospodarska dejavnost podjetja je pleskarstvo in sobno slikarstvo. Podjetju so dodeljena orovna sredstva v znesku 150.000 din iz sredstev, zagotovljenih v proračunskih dohodkih MLO za ustanovitev novih obrtnih podjetij. Komisija, ki je bila imenovana, da ugotovi, ali so izpolnjeni vsi pogoji za začetek dela tega podjetja, je ugotovila, da so pogoji dani.

Predlog je bil soglasno sprejet.

O pripojitvi gospodarske organizacije »Modna oblačila« gospodarski organizaciji »Obrtnik«

Odbornik Franc Plazar je predlagal, da se sprejme od-

ločba o pripojitvi gospodarske organizacije »Modna oblačila« h gospodarski organizaciji »Obrtnik«, Ljubljana. Pripojitev naj se izvrši na predlog delavskih svetov obeh podjetij, ker ima podjetje »Obrtnik« primerne poslovne prostore za bodočo razširitev dejavnosti in je s tem dana možnost za prehod na industrijsko izdelavo težke konfekcije (moške obleke, plašči vseh vrst, kostumi itd.).

Predlog je bil soglasno sprejet.

Personalne zadeve

Odbornik Lojze Fortuna je predlagal v imenu komisije za izvolitve in imenovanja:

da se zaradi prezaposlenosti na lastno prošnjo razreši odb. Milan Škerlavaj funkcije predsednika komisije za družbeni plan in proračun zbora proizvajalcev in funkcije člana komisije za revizijo imen ulic, trgov in firm gospodarskih organizacij;

da se imenuje Franc Švab član zbora proizvajalcev, za predsednika komisije za družbeni plan in proračun;

da se razreši Milan Mehle kot direktor podjetja »Turistični biro«, ker je bil imenovan za stalnega predstavnika Turistične zveze Jugoslavije na Dunaju;

da se na lastno prošnjo razreši Julija Karis kot direktor trgovskega podjetja »Šišenski vrh«;

da se imenujejo v komisijo za pregled dela direktorja trgovskega podjetja »Umetnina« odborniki: Vukadin Nedeljkovič, Jože Humar in Bernard Rode.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Odbornik Lojze Fortuna je nato predlagal, da se imenuje stalna komisija za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovodij gospodarskih organizacij.

Soglasno je bil sprejet sklep, da se taka komisija imenuje,

komisija za izvolitve in imenovanje pa naj v to komisijo predlaga odbornike, in sicer tiste, ki niso preveč zaposleni z drugimi funkcijami.

Odbornik Leo Kovačič predlaga v imenu komisije za pravne predpise in organizacijska vprašanja, naj komisija za revizijo imen ulic in firm gospodarskih organizacij v bodoče izvaja le revizijo imen ulic in trgov na področju mesta Ljubljane, za revizijo firm gospodarskim organizacijam pa naj se pooblasti Tajništvo za gospodarstvo MLO, ker je komisija za pravne predpise mnenja, da spada revizija imen firm v pristojnost Tajništva za gospodarstvo.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Odbornik Ciril Skok je predlagal v imenu izvoljene komisije za razpis mest direktorjev:

da se imenuje za upravnika samostojnega gostišča »Stari Tišler« tovariš Janez Bučar, in za upravnika samostojnega gostišča »Operna klet« tovariš Milenko Ložič.

Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Odbornik Lojze Ocepek je predlagal v imenu komisije za razpis mesta direktorja, da se imenuje Tone Cerar za direktorja podjetja »Oprema-servisa«.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Dnevni red je bil izčrpan in predsednik je zaključil sejo.

Vodja zapisnika:

Silvo Šivic, s. r.

Predsednik:

dr. Marijan Dermastia, s. r.

Overitelja zapisnika:

Joško Gorjanec, s. r.

Tone Polajnar, s. r.

Po seji je odbornik Franc Sitar objavil, da bo v sredo, 20. oktobra zvečer, sestanek članov kluba odbornikov MLO s temo: Vprašanje bodoče ljubljanske komune.

Poročilo

o delu komisije za kmetijski zemljiški sklad

Dne 27. V. 1953 je bil objavljen zakon o kmetijskem zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja in o dodeljevanju zemlje kmetijskim organizacijam (Ur. list FLRJ št. 22-150/53). V uvodu tega zakona je rečeno, da je bil izdan zaradi tega, da se izpolni ustavno načelo, da zemlja pripada tistemu, ki jo obdeluje, da se delovni kmet zavaruje pred izkoriščanjem, da se zagotovi razvoj kmetijstva v skladu s socialističnimi družbenimi razmerji in da se zavaruje delovnemu kmetu lastninska pravica do zemlje, ki jo sam osebno obdeluje.

V 1. členu zakona je določeno, da se ustanovi kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja, v katerega pride vsa kmetijska zemlja, ki je last splošnega ljudskega premoženja. Važno določilo pa je v 3. členu, kjer je določeno, da pride v kmetijski zemljiški sklad in da postane splošno ljudsko premoženje kmetijska obdelovalna zemlja nad 10 ha. V zakonu je tudi določeno, da se formirajo posebne okrajne komisije za kmetijski zemljiški sklad, ki imajo nalogo, da

meznih kmetijskih gospodarstev, ki imajo nad 10 ha obdelovalne zemlje, se izloči v kmetijski zemljiški sklad. Okrajna komisija za kmetijski zemljiški sklad šteje pet članov, vsak član pa ima namestnika.

Mestni ljudski odbor v Ljubljani je takoj po objavi zakona imenoval 5-člansko komisijo. Ta komisija je zbrala katastrske in zemljiško-knjižne podatke glede onih kmetijskih gospodarstev na teritoriju Mestnega ljudskega odbora, ki bi prišla v poštev za izločitev obdelovalne zemlje v kmetijski zemljiški sklad. V delo je bilo vzetih 151 kmetijskih gospodarstev, ki so po katastrskih in po zemljiško-knjižnih podatkih imela okrog 10 ha obdelovalne zemlje. Po zaslišanju lastnikov in solastnikov posameznih kmetijskih gospodarstev, po primerjanju zbranih podatkov v zemljiški knjigi in katastru s posebnimi listi posameznih kmetijskih gospodarstev ter po ogledu posameznih parcel na kraju samem, je komisija izdelala 70 odločb, s katerimi je bil posameznim kmetijskim gospodarstvom izločen del ob-

delovalne zemlje v kmetijski zemljiški sklad.

Delo komisije je bilo zelo zamudno predvsem zaradi tega, ker se dejansko stanje posameznih parcel ni ujemalo s stanjem po katastrskih podatkih. Po pregledu posameznih parcel na terenu je komisija odločila, če je določena parcela obdelov. parcela ali ne, oz. da se le del parcele smatra za obdelovalno, del pa za neobdelovalno zemljo. Hkrati z odločbo, s katero je bilo določeno, koliko in katere parcele posameznega kmetijskega gospodarstva se izločijo za kmetijski sklad, je komisija določila tudi višino odškodnine za izločena zemljišča. Odškodnina se je določevala na osnovi bonitetnih razredov posameznih izločenih zemljišč, in sicer od 1 do 10 dinarjev za kv. m zemljišča v posameznem bonitetnem razredu.

Zoper izdane odločbe komisije za kmetijski zemljiški sklad je imel lastnik zemljišča pravico tožbe na Okrožno sodišče v Ljubljani v roku 30 dni po prejemu odločbe. S tožbo je lahko zahteval spremembo odločbe samo glede vprašanja, ali so podani pogoji za izločitev zemljišča, glede velikosti zemljišča, ki je bilo izločeno in glede določene višine odškodnine.

Lastnik pa je imel zoper odločbo komisije tudi pravico pritožbe na republiško komisijo za kmetijski zemljiški sklad, vendar samo glede zahteve, da se namesto izločenega zemljišča izloči drugo zemljišče istega lastnika. Pritožbo je moral vložiti v roku 15 dni po prejemu odločbe.

Zoper izdane odločbe komisije pri Mestnem ljudskem odboru je bilo vloženih 7 tožb. V tožbah je skupina tožnikov uveljavljala zahtevek, da naj bi se odločbe komisije za kmetijski zemljiški sklad razveljavile predvsem iz razloga, ker je barjanski svet mnogo slabši od ostalega sveta na mestnem teritoriju in da bi se jim pustilo najmanj 15 ha obdelovalne zemlje. Druga skupina tožnikov pa je uveljavljala razveljavitev odločb zaradi tega, ker so bile izločene za kmetijski zemljiški sklad, odnosno upoštevane v obseg določenega kmetijskega gospodarstva tudi parcele, ki jih je lastnik dejansko izročil v last tretjim osebam, niso pa bile te parcele zemljiškopravno preknjižene na nove lastnike. Od vloženih 7 tožb sta bili dve tožbi zavrnjeni (od katerih pa je ena še v reševanju), dvema tožbama je bilo ugodeno in sta bili odločbi komisije za kmetijski zemlji-

ški sklad razveljavljeni, tri odločbe pa je komisija spoznamno s tožniki spremenila v korist tožiteljev. Tožbam je bilo zlasti ugodeno v onih primerih, ko so posamezni lastniki uveljavljali razveljavitev odločb zaradi tega, ker se ni upoštevala pri določitvi obsega njihovega kmetijskega gospodarstva slaba kvaliteta barjanskega sveta.

Zoper izdane odločbe pa je bilo na republiško komisijo vloženih 30 pritožb. V pritožbah so pritožitelji navajali predvsem to, da so z odvzgom določenih parcel njihova posestva preveč prizadeta, ker se jim je odvzela zemlja, ležeča v bližini njihovega posestva, medtem ko se jim je pustila bolj oddaljena zemlja. Komisija je sama rešila 16 pritožb in je pritožiteljem delno ugodila ter jim je izločila druga zemljišča, kakor v prvotnih odločbah. Naknadno je spoznamno z republiško komisijo ter po ponovnem pregledu posameznih parcel pritožiteljev rešila še 8 pritožb, medtem ko je bilo 6 pritožb zavrnjenih. Komisija pa je po naknadno izvedenih dokazih in po ogledu na kraju samem še sama razveljavila 4 odločbe, ker ni bilo zakonite osnove za izločitev zemljišč v kmetijski zemljiški sklad. V celoti je bilo izdanih torej 64 odločb, s katerimi je bilo izločenih v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja okoli 230 ha zemljišč. Od navedenih zemljišč je bilo izločenih v kmetijski zemljiški sklad splošnega ljudskega premoženja okoli 67 ha njiv in 163 ha travnikov.

Vsa ta zemljišča so že v tekočem letu koristila državnemu kmetijski posestvu: »Jesenkovo«, »Bokalci«, »Podgora«, »Zadobrova«, »Log« in ekonomija »Vič«. Posamezni lastniki so še koristili le ona zemljišča, ki so jih posejali v preteklem letu, predno so bile izdane odločbe o izločitvi teh zemljišč v kmetijski zemljiški sklad.

Odločbe, s katerimi so bila posamezna zemljišča izločena v kmetijski zemljiški sklad, so zemljiškopravno prenesena na splošno ljudsko premoženje. Le v onih primerih, v katerih so bili posameznim lastnikom izločeni za kmetijski zemljiški sklad le deli parcel, ti deli še niso bili preneseni v splošno ljudsko premoženje, ker ni bilo doslej napravljanih delilnih načrtov. V letošnjem poletju pa so odmerili te dele parcel na terenu geometri in bodo preknjiženi na splošno ljudsko premoženje, brž ko bodo napravljani delilni načrti.

Nekaj o popisu obrti

Urad za statistiko in evidenco pri MLO Ljubljana je pravkar zaključil popis obrti na območju našega mesta. Namen popisa je bil ugotoviti sedanje stanje obrtništva in s tem seveda tudi razvoj obrtništva od zadnjega popisa obrti dalje (t. j. od 31. III. 1951). Nujnost popisa je bila toliko večja, ker so bili vsi obstoječi registri obrtnih delavnic premalo popolni in ažurni, zlasti glede naslovov in dejavnosti, ki jih obrtniki opravljajo. Priselitve delavnic se namreč v mnogih primerih niso javljale, kakor tudi ne opustitve

obrti; še manj pa primeri, ko se opravlja druga dejavnost, kot pa je navedena v obrtnem dovoljenju. Ugotovitev točnega stanja obrtnih delavnic in podjetij je bila potrebna našim vodilnim gospodarstvenikom zaradi tega, ker so se od zadnjega popisa izvršile velike spremembe v našem gospodarstvu ter s tem tudi v organizaciji obrti. S tem v zvezi naj omenimo le zadnji zadevni zakonski predpis, in sicer Uredbo o obrtnih delavnicah in podjetjih, ki je izšla v Uradnem listu FLRS 29. I. t. l. Obrtništvo se je v tem

času razširilo kot dopolnilo industriji, zaradi česar je moralo zamenjati nekatere zastarele organizacijske oblike z novimi, naprednejšimi. Na podlagi točnega pregleda obrti so šele možni pravilni ukrepi za nadaljnji razvoj in napredek te važne gospodarske panoge.

Popis je zajel vsa obrtna podjetja in delavnice, tako samostojne kot tiste, ki so v sklopu podjetij (obrnih in drugih) ali ustanov. Popisali smo delavnice, ki gospodarijo s sredstvi družbene, kakor tudi privatne lastnine. Pri popisu smo upoštevali dva pogoja: prvi pogoj je bil, da popisana enota opravlja dejavnost, ki se smatra po zakonskih predpisih za obrt, drugi pogoj pa je bil, da popisana enota posluje s tretjimi osebami (odprti tip delavnice) ter se zato niso popisale obrtne delavnice, ki poslujejo le za potrebe svojih ustanoviteljev (podjetij in ustanov).

Popis je bil v dneh od 1. do 12. oktobra letos in je prikazal stanje na dan 30. septembra 1954. Pri popisu je sodelovalo 29 popisovalcev, večina uslužbencev Mestnega ljudskega odbora, 9 honorarnih, dva uslužbenca obeh obrtnih zbornic v Ljubljani ter dva uslužbenca Občinskega ljudskega odbora Sentvid.

Na tem mestu moremo priobčiti le skope predhodne rezultate, medtem ko bodo podrobni podatki obdelani in objavljeni šele čez več mesecev. V Ljubljani smo našli vsega 137 obrtnih podjetij. Obrtnih delavnic (v sklopu teh podjetij in samostojnih delavnic) s sredstvi

družbene lastnine smo našli 320, medtem ko je bilo privatnih obrtnih delavnic 1776. Ti podatki se nanašajo na celotno področje mesta in obeh občin. Od teh ima občina Polje 3 obrtna podjetja, 23 obrtnih delavnic družbene lastnine in 82 privatnih obrtnih delavnic; občina Sentvid (ki je po številu prebivalstva manjša) pa ima 9 obrtnih podjetij, 15 obrtnih delavnic družbene lastnine in 159 privatnih obrtnih delavnic.

Za primerjavo navajamo nekaj podatkov iz popisa z dne 31. III. 1951. Tedaj smo v mestu Ljubljani imeli 1578 obrtnih obratov. Od teh je bilo 126 obratov družbene lastnine, 1452 pa privatnih. Pri tej primerjavi moramo upoštevati dve okoliščini: 1. Mesto Ljubljana se je leta 1952 povečalo s priključitvijo nekaterih naselij: Smartno pod Šmarno goro, Tacen, Medno, Stanežiče, Podutik, del občine Polje južno od Ljubljane, Orle, Srednja in Daljna vas. Pripominjamo, da so to pretežno kmetijski predeli in glede obrti šibkejši. 2. Za primerjavo s številom socialističnih obratov v letu 1951 smemo porabiti le število delavnic družbene lastnine iz letošnjega popisa (brez podjetij, ker so le-ta istočasno prikazana kot delavnice). Torej je število socialističnih obrtnih enot naraslo od 126 na 320, ali za 154%; število privatnih obrtnih enot pa od 1452 na 1776, ali za 22%. Porast obrti bi seveda bolje ponazorili, če bi primerjali število zaposlenega osebja v obrtnih enotah v obeh letih popisov. To primerjavo pa moramo odložiti za prihodnjico.

ODLOK

O POGOJIH ZA SKLEPANJE STANOVANJSKIH POGODB

Prebivalci mesta Ljubljane so bili s krajšimi časopisnimi poročili v glavnem že obveščeni o vsebini odloka, ki ga je sprejel Mestni ljudski odbor v Ljubljani na svoji 39. in 42. skupni seji odbornikov mestnega zbora proizvajalcev.

Zaradi važnosti objavljamo danes celotno vsebino tega odloka, da se z njo seznaniijo vsi prebivalci mesta Ljubljane in spoznajo predpise, ki določajo vse potrebne pogoje za pravilno sklepanje stanovanjskih pogodb. Besedilo odloka se glasi:

1. člen

Na območju mesta Ljubljane sklepajo stanovanjske pogodbe hišni sveti, za stanovanja v hišah, ki se vključijo v družbeno upravljanje, in lastniki hiš, za stanovanja v hišah, ki se ne vključijo v družbeno upravljanje, z najemniki in sostanovalci, ki na dan sklepanja pogodbe adostijo pogojem tega odloka.

2. člen

Ne more se skleniti stanovanjska pogodba po prednjem členu z najemniki in sostanovalci, ki na območju mesta Ljubljane:

- a) nimajo stalnega bivališča,
- b) nimajo namena trajno bivaliti,
- c) ne morejo izkazati pravice do določenega stanovanja.

Stalno bivališče pod a) se izkaže s potrdilom tajništva za notranje zadeve MLO Ljubljane; prijavnega urada, pravico do določenega stanovanja pod c) pa dosežajo najemno pogodbo odločbo pristojnega stanovanj-

skega organa ali s kakim drugim veljavnim naslovom.

3. člen

Stanovanjska pogodba za družinsko stanovanje se sklepa le z najemniki in sostanovalci, ki imajo družino.

Samska oseba sklene lahko stanovanjsko pogodbo le za samsko sobo, za sobo v sklopu družinskega stanovanja pa le podnajemno pogodbo.

Izjemno lahko samska oseba sklene stanovanjsko pogodbo največ za enosobno stanovanje z običajnim pritliklarni, če ji je iz zdravstvenih ali starostnih razlogov potrebno lastno gospodinjstvo.

Kot družina se štejeta tudi zakonca brez otrok ali sorodniki, ki živijo v skupnem gospodinjstvu. Z osebami, ki živijo v nedovoljenem razmerju (divjem zakonu), se ne sklene stanovanjska pogodba za družinsko stanovanje.

4. člen

Z najemniki, ki stanujejo v hišniških stanovanjih, se sklene samo začasna stanovanjska pogodba, ako je za tako hišo po veljavnih predpisih določen hišnik.

Za hišniška stanovanja, v katerih stanujejo hišniki, se ne sklene stanovanjska pogodba. Z njimi se sklene delovna pogodba po 4. členu uredbe o plačah hišnikov (Uradni list LRS, št. 23/124-52).

Hišniška stanovanja so tista stanovanja, ki se kot taka uporabljajo ali so za to določena v primeru, da hišniško stano-

vanje ni določeno, a je hišniška služba določena, določa, katero bo hišniško stanovanje, na prvi stopnji hišni svet, na drugi stopnji pa svet za stanovanjske skupnosti.

5. člen

Z delavci in uslužbenci, ki stanujejo v hišah, ki so jih zgradile gospodarske organizacije, ustanove in uradi, katere pa pridejo v družbeno upravljanje, se sklepajo začasne stanovanjske pogodbe, če delavci in uslužbenci na dan sklepanja pogodbe z njimi niso več v delovnem razmerju, če je delovno razmerje prenehalo po njihovi krivdi, ali po njihovi volji.

6. člen

Z najemniki in sostanovalci, ki stanujejo v stanovanjih, ki so jim pravnomočno odpovedana oziroma odvzeta, se sklepajo začasne stanovanjske pogodbe.

7. člen

Z lastnikom hiše, ki preide v družbeno upravljanje, se ne sklene stanovanjska pogodba.

Hišni svet sklene pisмено pogodbo s takim hišnim lastnikom o pravicah in dolžnostih iz 7. poglavja uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš in drugih veljavnih predpisov.

Določba 1. odstavka tega člena velja tudi za tiste osebe, ki se z veljavno listino izkažejo, da jim pričiče pravica do brezplačnega stanovanja (užitek).

8. člen

Stanovanjske pogodbe, za katere pristojni organ mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane ugotovi, da so sklenjene v nasprotju z določbami tega odloka, razglasi za neveljavne.

9. člen

Za hiše, za katere je dvomljivo ali predejo v družbeno upravljanje, sklepa stanovanjske pogodbe hišni lastnik.

10. člen

Spore, ki nastanejo pri sklepanju stanovanjskih pogodb, rešuje na predlog prizadete stranke tajništvo za stanovanjske zadeve MLO Ljubljana.

Pri reševanju predlogov in pritožb je treba strogo čuvati pridobljene pravice na podlagi odločb stanovanjskega organa in načela tega odloka.

Zoper odločbo tajništva za stanovanjske zadeve MLO je dopustna v 15 dneh pritožba na Komisijo ljudskih odbornikov, ki je dokončna.

11. člen

Prekršek stori in se kaznuje z denarno kaznijo do 5000 din:

1. kdor od pogodbenih strank z 1. člena tega odloka noče skleniti stanovanjske pogodbe z drugo stranko, ki izpolnjuje pogoje za sklenitev stanovanjske pogodbe po tem odloku;
2. tisti hišni lastnik in člani hišnega sveta, ki določijo nižjo ali višjo najemnino, kot jo določa odlok o stanovanjski tarifi, ki izplačajo hišnemu lastniku višji ali nižji znesek, kot ga določa v 4. in 5. členu odloka o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin in skladih MLO Ljubljana.

Enako se kaznuje z denarno kaznijo do 5000 din tisti zasebni lastnik in člani hišnega sveta, ki ne odvedejo, ali odvedejo nižji znesek, kot je to določeno v 3., 7., 8., 9. in 10. členu odloka o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin in skladih MLO Ljubljana.